

ANTI-PESTPROTOCOL

Waarom een anti-pest protocol?

Dit anti-pest protocol heeft als doel dat alle kinderen zich bij ons op school veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Kindcentrum De Kloostertuin wil haar kinderen een veilig pedagogisch klimaat bieden, waarin zij zich harmonieus en op een prettige en positieve wijze kunnen ontwikkelen. Wij schrijven het anti-pest protocol, omdat pesten helaas overal gebeurt.

Natuurlijk is het beter om het pesten te voorkomen door het scheppen van een goed pedagogisch klimaat en daar gaat dan ook in eerste instantie de aandacht naar uit. De leerkrachten bevorderen deze ontwikkeling door het scheppen van een veilig klimaat in een prettige werksfeer in de klas en op het schoolplein. Kinderen hebben voor de dagelijkse gang van zaken behoefte aan duidelijke afspraken. Een van die duidelijke afspraken is dat kinderen met respect met elkaar dienen om te gaan. Dat dit niet altijd als vanzelfsprekend wordt ervaren, geeft aan dat we het kinderen moeten leren en daar dus energie in moeten steken. Ons pedagogisch uitgangspunt is dat alle kinderen mogen leren zichzelf te ontdekken. Vandaaruit kunnen ze elkaar leren accepteren, zodat ze goed met elkaar om kunnen gaan. Nu kan het voorkomen dat een kind in een enkel geval systematisch door andere kinderen wordt gepest. Een kind kan dan zodanig in de knoop komen met zijn schoolomgeving, dat de leerkracht andere stappen moet ondernemen. In een dergelijk geval is het van groot belang dat de leerkracht onder ogen ziet, dat er een ernstig probleem in zijn of haar groep is. In een klimaat waar het pesten gedoogd wordt, worden ook de pedagogische structuur en de veiligheid daarin ernstig aangetast. Voor Kindcentrum De Kloostertuin is dat een niet te accepteren en ongewenste situatie. Dit anti-pest protocol is een vastgelegde wijze waarop we het pestgedrag van kinderen in voorkomende gevallen benaderen. Het biedt alle betrokkenen duidelijkheid over de impact, ernst en ook een specifieke aanpak van dit ongewenste gedrag.

Wat verstaan we onder pesten?

Wat is pesten? Pesten is een ongelijkwaardige strijd van een groep of individu tegen een enkeling. Zo kan er sprake zijn van (bij voortduring) uitgescholden, getreiterd, geslagen, geschopt of geïsoleerd en genegeerd worden. Bij pesten zijn bepaalde kinderen continu het slachtoffer. Hoe zij zich gedragen, wat zij ook doen, de pesters vinden altijd wel weer een aanleiding om te pesten. Van pesten hebben veel kinderen last: natuurlijk de kinderen die gepest worden, maar ook de kinderen die het zien gebeuren. Zelfs de pesters (meestal zijn ze met een groep) kunnen last hebben van hun gepest.

Pestgedrag kan zich manifesteren door bijvoorbeeld:

- altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- briefjes doorgeven
- beledigen
- opmerkingen maken over kleding
- isoleren
- buiten school opwachten, slaan, schoppen, duwen, trekken, spugen, krabben
- op weg naar huis achternarijden
- naar het huis van het slachtoffer gaan
- bezittingen afpakken, verstoppert of stuk maken
- schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- imiteren, najouwen, dreigen, dwingen om iets af te geven of te doen negeren, uitsluiten, buiten sluiten
- pesten via sociale media

Preventie van pesten

Een veilige omgeving scheppen: Binnen onze school is veel aandacht voor een veilige omgeving. We leren de kinderen vanaf groep 1 dat je rekening met elkaar moet houden. We leren respect voor elkaar te hebben, elkaar te accepteren en te zorgen voor elkaar. Dit doen we op de volgende manier door:

- Openheid te betrachten: Pesten moet bespreekbaar zijn. Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies en pesten worden expliciet besproken in de klas. Niet alleen als het pesten voorkomt, maar ook tussendoor. Ook andere werkvormen zijn denkbaar, zoals: spreekbeurten, rollenspellen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten. Door het aan de orde te stellen ontstaat erkenning en het gevoel dat pesten bespreekbaar is. De kinderen moeten het gevoel krijgen dat ze ergens terecht kunnen als het hun gebeurt, of als ze zien dat het een ander overkomt. Ze moeten weten dat praten geen klikken is.
- Een voorbeeldfunctie te zijn: Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een positief klimaat waarin duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost, maar worden uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten nemen duidelijk stelling tegen dergelijke gedragingen.
- Afspraken voor Kindcentrum De Kloostertuin te maken: We hanteren duidelijke regels, die voor alle leerlingen van het Kindcentrum gelden en die precies aangeven wat we wel en niet tolereren. De regels zijn te vinden in het document *Afspraken KC De Kloostertuin* dat op de website te vinden is.

- Het document Leefregels (goudenregels) zichtbaar in de klas op te hangen.
- De Kloostertuin heeft verder nog het document *Het sociale veiligheidsbeleid Kindcentrum De Kloostertuin* opgesteld en op de website te vinden is.

Communicatie binnen het team

- De groepsleerkrachten praten regelmatig in het team over pesten. Ze wijzen elkaar op situaties die ze gesignaleerd hebben of hebben vernomen via derden.
- Communicatie tussen team en ouders. Ouders moeten het gevoel hebben dat ze bij het team terecht kunnen wanneer ze het vermoeden hebben dat hun kind gepest wordt. Dit geeft het team de mogelijkheid om uit te zoeken hoe het zit. Hierna kunnen de bevindingen weer met de ouders worden besproken.
Het is belangrijk dat ieder lid van het team de ouder verwijst naar de groepsleerkracht van het kind. De groepsleerkracht kan dan beslissen of het noodzakelijk is dat er anderen bij worden betrokken.
- De directie en IB-er worden op de hoogte gebracht van elk serieus pestvoorval.
- De anti pestcoördinator op Kindcentrum de Kloostertuin is de IB-er die hiervoor aangesteld is door de directie. [Klik hier](#) om te zien wie de pestcoördinator is.

Signalering van pestgedrag

Kindcentrum De Kloostertuin gebruikt als signaleringsinstrument SCOL. De leerkrachten vullen hun vragenlijst 2 x per jaar in en de leerlingen vanaf groep 6 vullen de leerlingvragenlijst ook 2 x per jaar in. De Veiligheidsmonitor die gegenereerd wordt uit de antwoorden van de leerlingen geeft ons informatie over het welbevinden van de leerling op het Kindcentrum. Een gepeste leerling kan hieruit gesignaleerd worden.

In de klassen wordt aan de sociale omgang gewerkt vanuit de methode *Kinderen en hun sociale talenten* en de levensbeschouwelijke methode *Trefwoord*.

Het kan natuurlijk voorkomen dat de preventieve maatregelen niet werken. Het is dan goed om te weten wat de signalen zijn die de pester, het gepeste kind en de groep uitzenden. De leerkrachten en de ouders kunnen deze signalen opvangen. Het is natuurlijk niet de bedoeling dat er een verkrampte heksenjacht wordt georganiseerd, maar het is wel noodzakelijk dat leerkrachten en ouders alert blijven.

De belangrijkste signalen die de gepeste leerling kan afgeven:

- voelt zich niet veilig op school;
- wil vaak niet naar buiten;
- wil niet graag naar situaties waarin de groepsleerkracht niet aanwezig is;
- treuzelt vaak na schooltijd;
- heeft tegenvallende leerprestaties;
- kan zich minder goed concentreren;

- is vaak alleen of zondert zich af;
- werkt niet samen met andere kinderen;
- pest zelf (terug).

Overige signalen zijn:

- de pester voelt zich sterker door het pesten;
- er is veel onrust in de groep;
- er is veel concurrentie binnen de groep;
- er zijn spontaan veel vechtpartijen zonder duidelijke oorzaak.

Cyberpesten:

Cyberpesten (of digitaal pesten) is het pesten of misbruiken via het internet en via bijvoorbeeld een mobiele telefoon. Zie het stappenplan voor aanpak cyberpesten en het anti-pest protocol mobiele telefoons dat op de KC De Kloostertuin gebruikt wordt en op te vragen is bij de directie. Cyberpesten kan nog veel harder zijn dan pesten in het gewone, dagelijkse leven.

Dit komt doordat de daders gemakkelijk anoniem kunnen blijven en de reikwijdte van het internet veel groter is. Tegelijkertijd komen kinderen er op steeds jongere leeftijd mee in aanraking.

Cyberpesten kan op de volgende manieren voor komen:

- pest-mail (schelden, beschuldigen, roddelen, beledigen).
- stalking: het stelselmatig lastigvallen van iemand door het blijven sturen van berichten.
- hate-mail of het dreigen met geweld in chatrooms.
- het tegenkomen van ongewenst materiaal zoals: porno en kinderporno, gewelddadig materiaal etc.
- ongewenst contact met vreemden.
- hacken: gegevens stelen of instellingen aanpassen. Ook het uit naam van een ander versturen van pest-mail.

Als er sprake is van cyberpesten binnen ons Kindcentrum en indien de dader bekend is, zal onderstaand stappenplan in werking worden gezet. Indien de dader onbekend is, raden wij de desbetreffende leerling aan om de mailtjes of berichten te negeren en de afzender te blokkeren.

De afspraken die we met de leerlingen maken, zijn als volgt:

- E-mailen en "chatten" is op het Kindcentrum De Kloostertuin niet toegestaan.
- Ik mag alleen met toestemming van de meester of juf op internet.
- Bij gebruik van de zoekmachine, bijvoorbeeld "google", gebruik ik normale woorden (zoektermen). Ik zoek geen woorden die te maken hebben met grof woordgebruik, seks en geweld. Bij twijfel overleg ik met de meester of juf.

- Bestanden van internet naar je eigen computer halen heet downloaden. Ik mag alleen bestanden downloaden met toestemming van de leerkracht.
- Ik zal nooit mijn persoonlijke informatie doorgeven op internet zoals: mijn achternaam, adres en telefoonnummer, het telefoonnummer van mijn ouders of het adres van mijn Kindcentrum zonder toestemming van mijn juf of meester.
- Ik vertel het meester of juf meteen als ik informatie zie waardoor ik me niet prettig voel of waarvan ik weet dat niet hoort.
- Ik zal nooit afspreken met iemand die ik "online" op internet heb ontmoet.
- Ik speel op internet geen agressieve spelletjes. Dit zijn spelletjes waarbij geschoten of gevochten wordt of waarbij gewonden en/of doden vallen.
- Houd er rekening mee dat de leerkracht regelmatig kijkt of je correct aan het internetten bent.

Begeleiding na signalering van pestgedrag:

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen. Ook andere kinderen kunnen bij de begeleiding worden ingeschakeld.

Begeleiding van de gepeste leerling:

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest; praten lucht op!
- Leerling uinodigen het een en ander op papier te zetten (als erover praten niet lukt).
- Leerling ervan verzekeren dat het niet zijn/haar schuld is. Niemand heeft het recht te pesten.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
- De leerling leren hoe het de ander duidelijk moet maken hoe erg het pesten vindt en ook dat ze ermee op moeten houden.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld je niet afzonderen.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Kringgesprek houden over bijvoorbeeld pesten in het algemeen.
- Boek voorlezen dat over pesten gaat.
- De leerling zelf boeken laten lezen over pesten.
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt.
- Leerling bemoedigen om leuke dingen te gaan doen, bijvoorbeeld lid worden van een club.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).

Begeleiding van de pester:

- Pesten is verboden. Wij houden ons aan deze regel: straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt.
- Praten: zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is op de gepeste leerling.
- Laten inzien dat de pester er iets aan kan doen, dat hij kan beginnen op te houden met pesten.
- Excuses aan laten bieden.
- Laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste leerling heeft.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst- nadenkenhouding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- Leerling boeken aanbieden die als onderwerp pesten hebben.
- Contact tussen ouders en school: elkaar informeren en overleggen.
Inleven in het kind: wat is de oorzaak van het pesten?
- Zoeken van een sport of club, waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Inschakelen hulp: sociale vaardigheidstrainingen, ZAT, huisarts.
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt.

Begeleiding van groep/kinderen rondom pester en gepeste:

- Leerlingen verantwoordelijk maken voor de sfeer in de klas.
- Open sfeer creëren die kinderen uitnodigt om te vertellen wat ze zien gebeuren.
- Kinderen samenbrengen die zich sterk kunnen en willen maken tegen elke vorm van pesten en zich hiertegen uit durven spreken.
- Kinderen steunen om zich uit te spreken tegen pesten.
- Kinderen inzicht laten krijgen in hun rol: zowel de pester als de gepeste zouden graag 'een echte vriend' hebben.
- Er kan optioneel een extern sova-aanbod komen, om de kinderen goed met elkaar te leren omgaan.
- Duidelijk maken dat niets doen net zo erg is als pesten. Kinderen inzicht laten krijgen in hun rol van "meelopers".

Adviezen aan ouders:

Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken. Neem ook altijd contact op met de school, zodat de leerkrachten er extra alert op zijn.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terugkomen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.

- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Probeer uw kind niet over te beschermen, bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen

Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Stappenplan pestgedrag Kindcentrum De Kloostertuin:

Stap 1:

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij er eerst zelf uit te komen.

Stap 2:

Op het moment dat één van de leerlingen er niet uitkomt, heeft de leerling het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen.

Stap 3:

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen/ruzies, tussen dezelfde leerlingen gaan we verder met stap 4 maar volgen mogelijk ook sancties.

Stap 4:

Bij herhaaldelijke ruzie/pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een gesprek met de leerling die pest/ruzie maakt. De incidenten worden genoteerd in het leerlingvolgsysteem Parnassys. Bij iedere melding omschrijft de leerkracht de toedracht en de aanpak. Bij de tweede melding worden de ouders, de pestcoördinator en de directie op de hoogte gebracht van de ruzie/het pestgedrag. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. Bij cyberpesten worden de ouders van de betrokken leerlingen direct op de hoogte gebracht.

Stap 5:

Mocht het de leerkracht niet lukken om het pestgedrag te stoppen, dan neemt de directie met de pestcoördinator de casus over en gaat met de ouders in gesprek. Eventueel kan het ZAT (Zorg Advies Team) ingeschakeld worden.

Stap 6:

Mocht er geen verbetering opgetreden zijn in het gedrag van de pester(s), kan de directie besluiten over te gaan tot schorsing. Het Kindcentrum De Kloostertuin hanteert hiervoor het protocol *schorsing en verwijdering* dat op te vragen is bij de directie.